

Tržby v obchode

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Lamačská cesta 3/c, 840 05 Bratislava
1.3 Kontaktná osoba	Peter Bleho
1.4 Odbor	Odbor štatistiky stavebníctva, obchodu a služieb
1.5 Telefón	+421 2 50236 321
1.6 E-mail	peter.bleho@statistics.sk
2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	04.04.2023
3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
Údaje o tržbách vo vnútornom obchode, ubytovacích a stravovacích službách predstavujú tržby za vlastné výkony a tovar.	
3.2 Klasifikačný systém	
Štatistická klasifikácia ekonomických činností (SK NACE Rev. 2) v zmysle Vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 306/2007 Z. z., z 18. júna 2007. Klasifikácia štatistických územných jednotiek.	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
Podniky s hlavnou činnosťou v divíziách 45-47, 55, 56 NACE Rev.2. 45 Veľkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov 46 Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov 47 Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov 55 Ubytovanie 56 Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	
3.4 Štatistické pojmy a definície	
Hodnota tržieb (v jednoduchom účtovníctve príjmov) z predaja vlastných výrobkov, služieb a obchodného tovaru, realizovaná v sledovanom období a určená pre tuzemských aj zahraničných odberateľov. Uvádza sa bez dane z pridanej hodnoty (DPH).	
3.5 Štatistická jednotka	
Spravodajskou jednotkou je podnik.	

3.6 Cieľová populácia

Štatistické zisťovanie sa realizuje za populáciu:

- podnikateľské subjekty s 20 a viac zamestnancami registrované v obchodnom registri,
- podnikateľské subjekty s menej ako 20 zamestnancami a s ročným obratom nad 5 mil. EUR registrované v obchodnom registri,
- živnostníci s viac ako 20 zamestnancami a s ročným obratom vyšším ako 5 mil. EUR.

3.7 Geografické pokrytie

Údaje sú k dispozícii za SR spolu a v členení za 8 krajov.

3.8 Časové pokrytie

Všetky príslušné divízie sú k dispozícii od roku 2000.

3.9 Bázické obdobie

Bázické obdobie nie je relevantné pre odosielanie absolútnych hodnôt.

4 Merná jednotka

Údaje o tržbách sú zverejnené v eurách alebo v percentách ako index oproti rovnakému obdobiu minulého roka.

5 Referenčné obdobie

Referenčné obdobie je mesiac.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Informácie o štatistike Vnútorného obchodu, ubytovacích a stravovacích službách Štatistický úrad SR zbiera v štatistickom zisťovaní OPU 1-12 zaradeného do Programu štátnych štatistických zisťovaní, vydaného na trojročné obdobie v Zbierke zákonov SR. Spravodajská povinnosť predkladať štatistické výkazy subjektom vyplýva zo zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov (§ 18 ods. 3) a nie je možné ju odmietnuť (§ 18 ods. 8). Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely.

6.2 Spoločné využívanie údajov

Požadované premenné sa zasielajú do Eurostatu od roku 2017 vo formáte SDMX a iným organizáciám pre zabezpečenie potrieb národného informačného systému.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Ochrana štatistickej dôvernosti (ochrana dôverných štatistických údajov) je systém vzájomne prepojených opatrení v oblasti legislatívnej, metodologickej, organizačnej, technickej, bezpečnostnej a

personálnej, zabraňujúcich úniku dôverných štatistických údajov alebo predčasnému zverejneniu štatistických informácií. Orgány vykonávajúce štátnu štatistiku sú povinné zaistiť ochranu dôverných štatistických údajov pred zneužitím spôsobom stanoveným v § 25a a § 29 a 30 zákona č.540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.

Zásady aplikácie ochrany dôverných štatistických údajov sú k dispozícii na webovej stránke Štatistického úradu SR:

[Politika štatistickej dôvernosti](#)

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Štatistický úrad Slovenskej republiky pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov v tabuľkách s agregovanými údajmi uplatňuje vo všetkých prípadoch pravidlo minimálnej frekvencie pre $n = 3$, t. j. agregovaný údaj za menej ako 3 podniky nie je zverejnený. Okrem toho úrad uplatňuje pre štatistické výsledky v tabuľkách s agregovanými údajmi i ďalšie pravidlá, a to najmä v prípadoch, kde to vyžaduje samostatný predpis. Úrad pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov vo frekvenčných tabuľkách uplatňuje pravidlá ochrany tak, aby nebolo možné odhaliť dôverné štatistické údaje o jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov so spoločnými vlastnosťami, ktorí sú súčasťou tabuľky.

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia poskytuje presné dátumy vydania pre nadchádzajúce štyri mesiace vopred. Kalendár je aktualizovaný mesačne. Zahŕňa hlavné hospodárske a sociálne ukazovatele stanovené v súčasnosti v rámci nariadení EÚ a Špeciálny štandard IMF, ktorý definuje aj štandardy včasnosti.

V kalendári prvého zverejnenia sa berú do úvahy dátumy zverejnenia, ktoré definuje Eurostat.

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia je verejne dostupný na webovej stránke úradu:

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

Údaje sa zverejňujú súčasne všetkým zainteresovaným stranám vydávaním "Informatívnych správ", ktoré sú zverejnené na webovej stránke Štatistického úradu SR:

[Informatívne správy](#)

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

Politika šírenia štatistických informácií je formulovaná v súlade so zákonom o štátnej štatistike, stratégiou rozvoja Štatistického úradu SR, stratégiou šírenia informácií Eurostatu a Kódexom postupov pre európsku štatistiku.

Princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií sú k dispozícii na webovej stránke Štatistického úradu SR:

[Princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií](#)

9 Periodicita zverejňovania

Mesačná

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

Publikované mesačne v publikáciách:

- "Informatívne správy" podľa kalendára zverejnenia;

Publikované štvrťročne v publikáciách:

- "Štatistická správa o hospodárstve Slovenskej republiky".

Webová stránka:

www.statistics.sk

10.2 Publikácie

Zverejňované štvrťročne v publikácii:

- "Štatistická správa o hospodárstve Slovenskej republiky".

Zverejňované ročne v publikáciách:

- "Štatistická ročenka Slovenskej republiky".

[Štatistická ročenka](#)

10.3 On-line databázy

[DATAcube.](#)

[STATdat.](#)

10.4 Prístup k mikroúdajom

Mikroúdaje sa nezverejňujú.

10.5 Iné

Agregované štatistické výstupy sú poskytované Eurostatu, ústredným orgánom štátnej správy, profesijným a odborovým združeniam.

10.6 Dokumentácia o metodike

Každá publikácia obsahuje úvod k metodickým poznámkam a kontakt na informačný servis.

Na webovej stránke Štatistického úradu SR sú k dispozícii:

- informácie o obraze služieb v ukazovateľoch „Indikátory ekonomického vývoja“ vrátane základných metodických vysvetliviek;

- formuláre štatistických dotazníkov vrátane metodických vysvetliviek;

[Vzory štatistických formulárov](#)

[Metadáta](#)

10.7 Dokumentácia o kvalite

Na tvorbu štatistických údajov sú k dispozícii technické projekty štatistických zisťovaní a metodických smerníc Indikátory kvality štatistických výstupov a Aplikácia matematicko-štatistických metód štatistických zisťovaní.

V ročnej periodicite sa pripravujú v prostredí elektronického nástroja ESS Metadata Handler správy o kvalite za jednotlivé ukazovatele v súlade s ESS Handbook for Quality Reports (EQHQR) na základe požiadaviek Eurostatu.

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

Politika kvality vychádza z poslania Štatistického úradu poskytovať kvalitné a objektívne štatistické produkty a služby pri dôslednom dodržaní dôvernosti štatistických údajov s cieľom podporiť zvyšovanie informačného a intelektuálneho kapitálu zákazníkov.

[Politika kvality](#)

Štatistický úrad SR má zavedený systém manažérstva kvality. Príručka kvality obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001. Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované, riadené, preskúvané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke.

[Príručka kvality](#)

Deklarácia kvality vyjadruje základné predstavy a záväzky predsedu a vrcholového manažmentu Štatistického úradu SR pre politiku kvality Štatistického úradu SR, ako aj zvyšovanie efektívnosti a účinnosti integrovaného systému manažérstva Štatistického úradu SR.

[Deklarácia kvality](#)

Základom celého systému manažérstva kvality je Kódex postupov pre európsku štatistiku.

[Kódex postupov](#)

11.2 Hodnotenie kvality

Proces zberu údajov a tvorby výstupov sa zabezpečuje v rámci integrovaného štatistického informačného systému, v ktorom sú zabudované kontroly pre zber údajov a algoritmy pre tvorbu výstupov, ktoré zabezpečujú kvalitu výstupných informácií. K hodnoteniu kvality sú v systéme k dispozícii štatistiky o návratnosti, vyplnených dotazníkoch, počte chybných dotazníkov, počte urgencií, atď.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Konzultácie s užívateľmi sú vyžadované zákonom o štátnej štatistike, ktorý kladie dôraz na spoluprácu s inými organizáciami (ministerstvami a inými štátnymi organizáciami) pri príprave Programu štátnych štatistických zisťovaní.

Kľúčoví užívatelia jednotlivých štatistických produktov sú uvedení v marketingovom pláne:

Medzinárodné organizácie - Eurostat.

Národné inštitúcie - Ministerstvo financií Slovenskej republiky (MF SR), NBS.

12.2 Spokojnosť používateľov

Spokojnosť používateľov je sledovaná prostredníctvom „Prieskumu spokojnosti užívateľov s produktmi a službami Štatistického úradu SR“, ktorý sa pravidelne vykonáva s dvojročnou periodicitou. Vyhodnotenie prieskumu spokojnosti užívateľov zahŕňa aj mieru spokojnosti (celkovo a pre špecifikované oblasti, ako aj skupiny produktov) a predkladá sa na schválenie vrcholového manažmentu spolu so závermi a návrhmi na zlepšenie.

[Prieskum spokojnosti](#)

12.3 Úplnosť štatistických informácií

100%

Mesačné časové rady pre divízie 45 - 47, 55, 56 NACE Rev.2 sú k dispozícii od januára 2000.

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Štatistický úrad SR vynakladá veľké úsilie, aby zabránil výskytu chýb v údajoch a vykonáva dôsledné overovanie údajov na zistenie chýb.

13.2 Výberové chyby

Výberové chyby sú monitorované v rámci spracovania.

13.3 Nevýberové chyby

K predchádzaniu nevýberovým chybám, t.zn. chybám v procese zberu a spracovania Štatistický úrad SR má v integrovanom štatistickom informačnom systéme (IŠIS) zabudované logické a dátové kontroly na úrovni mikroúdajov aj na úrovni agregovaných údajov, ktoré sa vykonávajú počas zberu a spracovania údajov.

Samotný elektronický dotazník poskytuje mnohé aritmetické a logické kontroly medzi premennými, ktoré rozlišujeme na závažné a informatívne. V prípade výskytu závažných chýb vo formulári tento nie je akceptovaný a na základe konzultácie so spravodajskou jednotkou sa opraví tak, aby bol správny a vstúpil do spracovania. Pomocou týchto nástrojov sa snažíme minimalizovať chyby už v samotnom zbere a následne počas spracovania údajov.

14 Včasnosť a dochvilnosť

14.1 Včasnosť

Údaje sú zverejňované v súlade s Harmonogramom aktualizácie jednotnej verejnej databázy DATAcube. a zasielané Eurostatu v súlade s požiadavkou Európskej legislatívy na prenos údajov.

14.2 Dochvilnosť

Termíny zverejnenia sú dodržiavané.

15 Porovnateľnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnateľnosť

Pre celé územie Slovenskej republiky platia rovnaké štatistické postupy.

15.2 Porovnateľnosť v čase

Porovnateľné časové rady sú k dispozícii od januára 2000.

15.3 Prierezová koherentnosť

Vykonáva sa nasledujúca analýza porovnávania údajov:

1) Porovnanie výsledkov mesačného zisťovania so štvrťročnými zisťovanými údajmi pre účely národných účtov (na výpočet štvrťročného HDP);

- 2) Porovnanie s údajmi zo štrukturálnych podnikových štatistík;
- 3) Organizujú sa stretnutia expertov STS s expertmi národných účtov;
- 4) Trendy údajov STS sú porovnávané s konjunkturálnymi zisťovaniami.

Analýza ukazuje veľmi dobrú úroveň súladu v prípade vyčerpávaných častí populácie. Niektoré rozdiely sa objavujú pri porovnávaní údajov z mesačných, štvrtročných a ročných vzoriek, ktoré sú predmetom ďalšej podrobnej analýzy údajov.

15.4 Vnútoraná koherentnosť

Nevyskytujú sa žiadne odchýlky, štatistické výstupy sú vnútorne konzistentné.

16 Náklady a záťaž respondentov

Štatistický úrad SR sa pravidelne venuje monitorovaniu zaťaženia spravodajských jednotiek. V rámci optimalizácie štatistických zisťovaní prijíma opatrenia zamerané na zníženie ich zaťaženia. Nákladovosť a zaťaženosť na úrovni Európskych štatistických produktov a jej monitorovanie je v kompetencii Riaditeľskej skupiny pre zdroje v rámci Eurostatu.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Politika revízií upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy, pomocou ktorých sú predbežne zostavené údaje neskôr revidované, ako aj uplatňované v revíziách z iných dôvodov. Politika a kalendár revízií je k dispozícii na webovej stránke Štatistického úradu SR:

[Politika revízií](#)

17.2 Revízia údajov v praxi

Primárnym zdrojom rutinných revízií je potreba revízií údajov z dôvodu údajov dostupných zo štvrtročných podnikových zisťovaní, nových údajov získaných od spravodajských jednotiek alebo opravených údajov od spravodajských jednotiek. Upravené údaje za posledné 3 mesiace štvrťroka sú zverejnené spolu s predbežnými výsledkami nasledujúceho mesiaca. Zverejnenie revidovaných údajov sa vykonáva pravidelne v súlade s kalendárom revízií.

V prípade akejkoľvek revízie (aj za predchádzajúce roky) je v databázach a v relevantných publikáciách Štatistického úradu SR umiestnená poznámka upozorňujúca, že údaje boli revidované.

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Štatistické zisťovania:

- OPU 1-12 -Mesačný výkaz v obchode, pohostinstve a v ubytovaní
- Prod 3-04 -Štvrtročný výkaz produkčných odvetví

18.2 Periodicita zberu údajov

Mesačná.

18.3 Zber údajov

Zber údajov zabezpečuje špecializované pracovisko Štatistického úradu SR v Bratislave.

Elektronický zber údajov je povinný od 1. januára 2016 v súlade s povinnosťou ustanovenou zákonom Slovenskej národnej rady č. 326/2014 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 540/2001 Z. z.

Spravodajská jednotka je povinná predkladať výkaz do 16. kalendárneho dňa po skončení referenčného mesiaca. Neodpovedajúce spravodajské jednotky sú informované o svojej ohlasovacej povinnosti a znova ich pracoviská kontaktujú.

Väčšina chýb je priamo konzultovaná so spravodajskými jednotkami.

18.4 Validácia údajov

Validácia údajov je zabudovaná v integrovanom štatistickom informačnom systéme Štatistického úradu SR. Pri zbere údajov sa rozlišujú nasledovné kontroly:

1- formálne kontroly realizované automaticky v procese zberu údajov

2- neformálne kontroly, ktorých účelom je kontrola komplexnosti a vzťahov medzi premennými.

Z pohľadu závažnosti chýb sa rozlišujú:

I - infomatívne chyby – poskytujú dodatočné informácie, ktoré sú potrebné pre proces kontroly a korekcie údajov. Poskytujú informáciu o prípadných prekročeníach stanovených hraníc, o čiastkovej neodpovedi atď.

Z - závažné chyby – poukazujúce na konkrétne chyby, ktoré musia byť opravené alebo odôvodnené spravodajskou jednotkou. Tieto chyby sú pracovníkmi Štatistického úradu SR vykonzultované so spravodajskou jednotkou a opravené.

V systéme IŠIS sú definované aj kontroly a algoritmy pre tvorbu výstupov, ktoré zabezpečujú ich požadovanú kvalitu.

18.5 Spôsob spracovania údajov

Neodpovede za aktívne spravodajské jednotky sa riešia imputáciou údajov. Výsledky za populáciu podnikov sa dopočítavajú pomocou Horwitz-Thomsonovho odhadu v súlade so stratifikáciou zisťovania. Počiatočné váhy sa modifikujú vzhľadom na mieru neodpovedí a neaktivitu jednotiek. Pri odhadoch za živnostníkov sa využívajú administratívne údaje a modelový prístup.

18.6 Úprava údajov

Očisťovanie tržieb o pracovné dni sa vykonáva pomocou softvéru Demetra metódou Tramo/Seats, ktorá zohľadňuje počet pracovných dní a sviatky.

19 Poznámka